ה א מיי׳ פ״ג מהלכות שבת וו א מייי פייג מהכנחת שבת הלכה יט סמג לאוין סה טור שו"ע או"ח סימן רנה סעיף א: 1 ב מייי פ"ה מהלי שבת

הלכה ה סמג שם טור

שו"ע או"ח סימן רסד סעיף א גי

ין ג. ז ג מיי׳ שם הלכה ט טור

שו"ע שם סעיף ד: ד מיי' שם הלכה ו טוש"ע

מוש"ע שם סעיף ה:
י ר מיי פ"ג מהלכות תמידין
ומוספין הלכה טו:

יא ז ח מיי׳ פ״ח מהלכות

כלי המהדש הלכה ו:

מה מיי

שם פעיף ב: מיי שם הלכו

ころ.

ג שמעתי

השעוה והעטרן כדאמרינן שעוה קירותא לכך קאמר

לכש שוכא דארוא לא האמר למאי

נ"מ לפי שלא היו מכירין בשם לכש

ומפרש שהוא שוכא דארוא:

ממהר"א ול"ל ששמע באם שיש

שאין נמשכין כו'.

רק נר א' כשר בבית ע"י זה יזכור ולא

יטה שאר נרות שבחדר ושבמרתף ור"ש

מקולי אומר דבר שיכול לעשות בלא נר

כגון להוליא יין מן החבית מותר להשתמש

לאור כל נר [תוספות ישנים]:

חלב מהותך וקרבי דגים שנימוחו

דגים לאו היינו שמן דגים דשמן

דגים שרי ליה מתני' בעיניה (לקמן

דף כד:)™: שמחת בית השואבה

שאני. תימה היכי שרי להדליק והא

לאו לורך קרבן הוא ואמר בפ"ב

דקידושין (דף נד. ושם) בגדי כהונה

שבלו מועלין בהן ודוחק לומר לב ב"ד מתנה עליהן" ב"דמה לורך יש

להן להתנות בשבילה זה ונראה לר"י

דהואיל ולכבוד הקרבן היו עושין

דכתיב ושאבתם מים בששון (ישעיה

יב) לורך קרבן חשוב ליה" והא דאמר

(סוכה פ״ה דף נג.) בוררת אשה חטין

לאור בית השואבה" לא שהיתה בוררת

אלא שהיתה יכולה לברור ומיהו

בירושלמי דייק מהכא דקול ומראה

וריח אין בהן משום מעילה וקשה

לר"י מאי פריך 3 ממכנסי הכהנים

הלא היה בהן פשתן דכתיב תכלת

וארגמן ותולעת שני ושש משור

ושמות כח) וטוב לפתילה דהוי ככרך

דבר שמדליקין בו ע"ג דבר שאין

מדליקין בו ובשבת הוא דאסור שמא

ידליק בעיניה אבל במקדש לא שייכא

הך גזירה ונראה לר"י דכיון א שאין

מן הפשתן אלא רביעיב בטל בשאר

נותן לתובן שמן בו'. °קרני

למאי נ"מ למקח וממכר שאם נדר לתת לחבירו שעוה יתן לו פסולתא

 מוספתא פ״ב, כ׳ ס״א
 מנורה, ג׳ ערוך פ״ אילן
 סרק, ד׳ [ל״ל כרימי ע״ ערוך
 ערך כרח ובמסורגמן
 ס״ט א״ל לפי שאין כ׳״ל. רש"ל [ועי' בערוך ערך לפי רש"ל [וע"י בערוך ערך נפי
פי שאין מדליקין כלומר קבלה
היא כך שאין מדליקין, ו) נ"א
היא כך שאין מדליקין, ו) נ"א
פי"ל, ("ל"ל, "ל בש"ג אומרן
פי"ל, "ח [ל"ל רשב"ג אומרן ע) [לקמן קכו: ב"ב פג. קל:] נדה סה:, י) [לקמן כד:], נדה סה:, י) [לקמן כד:], י) [לעיל יא: צילה ג. וש"ון, ו) לעיל כ., מ) יומא כג. סוכה (ג), (נ) [ב"ק י.], מ) [שמות לטן, ע) ויכמות ד:ן, כ) ודף ב:ן, ל) ול"ל מהמיני׳ דהיינו אבנט ועי׳ כש״או.

תורה אור השלם 1 וְאַתָּה תְּצֵוָּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרְאַל וְיִקְּחוּ אֵליִיְרְ שֶׁנֶּוְ זִיִת זְיְר בָּתִית לִמְאוֹר לְהַעֲלֹת גַר תָמִיד:

שמות כז כ

גליון הש"ם

גריון הש"ם

גמ' אין מדליקין מ"ם לפי
שאין מדליקין מ"ם לפי
שלייונדין דף לו עין זה
דף כו ע"ד ניטין דף ס ע"ד מייח מ"ח
המוכה ויקרל מ"ג למר יהיה
מוכה לה דף ס ע"ד מוכל למד יקרב כי כל
מוכ לל יקרב כי כל
של למד ליימי מייח לל יקרב כי כל
ע"ד דיה "ר"ג' שם שמנים
וער דיה "ר"ג' שם שמנים
ומרילות כו' אין מדליקין
בהם במקדש. ק"ל לתלי
נקט שמנים הל מתקדם לין
נקט שמנים הל מתקדם לין מקם שוננים האו במתקם מק מדליקין רק בשמן זית זך: תום' ד"ה חלב מהותך בו' קרבי דגים לאו היינו. ע"ל דף כו ע"א מיכל בינייהו דרב ברונא:

הגהות הגר"א

[א] גם' כירה. נ"ב מנורה גירסת רי"ף וש"פ וכן בתוקפתה:

לעזי רש"י

קרויז"ל [קרוישו"ל]. מנורה. קוטו"ן. כותנה. אנמילי"ד [אינמישלי" לסבך, לבלבל. ברואיש"ט. כויה שטחית. פונד"ר [פונדו"ד].

מוסף תוספות

א. תימה, מאי קא בעי למאי נפק״מ, הלא דרך התלמוד בכל מקום להזכיר ב' שמות, לפי שיש שמכיר בוה״ל ואינו ב. יכול לחון לו פטולוו של זפת והוא יתקנגו, ואינו יכול לכופו ליתן לו עטרן מתוקן, מוס' הלח"ש. דהאי נמי עטרן או שעוה מקרי, ואין הולכים בממון אחר הרוב. ריטנ״ל. ג. א״כ פעמים שנחנין נר דולק מער״ש תוך המרתף, שיראה למשוך

קיקיון. כעין אותה של יונה: לדידי חזי לי. מין קיקיון דיונה: ומדפשקי רבי. בבלעי המים הוא גדל: ועל פום חנוותה מדלן ימיה. על פום החנויות מדלין אותו ללל ולריח טוב: מגרעיניו: נייחין. מפרלידוהי. שוכבין: בריחי. חולין: מסכסכת. כמין סכין פגומה מסכסכת בבשר אנמילי"ד בלע"ז שאין אורו זקוף ונוח במקום אחד אלא נדעך וקופץ. לישנא אחרינא מסכסכת בהן אינה נכנסת תוך הפתילה אלא סביב מבחוץ כמו סיכסכה אבניו י ברואיש"ט בלע"ו: שחין נמשכין. וחתי להטות: שמן כל שהוא. ששמן הניתן בתוכו ממשיכו לאחר הפתילה: לפי שאין מדליקין. בעינייהו וגזרינן הא אטו הא: כרך דבר. לעשות פתילה על גבי דבר שחין מדליקין בו כגון פסול פחילות דמתני': **קחני מיהא.** בדר"ש מדליקין ואע"ג דאגוז לא חזי לפתילה על ידי תערובת שפיר דמי: מעשה רב. הואיל ומעיד שכך היו של בית אביו עושין הלכה היא: מאי לאו להדליק. היו כורכים שתדליק הפתילה עם האגוו: לא להקפות. לא היו מדליקין האגוז אלא סומך עליה הפתילה להציפה שלא תטבע בשמן. וילף הברזל מתרגמינן וקפא פרזלא (מלכים ב ו): חלב מהותך. פונד"ר בלע"ז: הני מימשרי בעינייהו. אחר הפתילה ובלא תערובת שמן נמי חזו אלא דגזור רבנן מהותך אטו אינו מהותך הלכך בעינייהו גופה גזירה ואנן ניקום וניגזור ע"י תערובת אטו בעינייהו: והוא אמר לה. מפרש מאי תלמודא והיכי משמע מהאי קרא: ולא שתהא עולה כו'. ולא שתהא לריכה תיקון והטייה: מבלאי מכנסי **הכהנים.** ממכנסי הכהנים הבלואים: היו מפקיעין. קורעין ועושין פתילות בשמחת בית השואבה שהיא בעזרת נשים: ומהמיניהם. של כלאים הם דכתיבם ואת האבנט שש משור ותכלת וארגמן וקי"ל תכלת עמרא הואש ותני׳ לעילי לענין שבת הוסיפו עליהן של למר לפסול וקתני מדליקין בהן במקדש: שמחת בית השוחבה שחני. דלא כתיב להעלות בה ולאו דאורייתא היא: מאי לאו דכלאים. כגון אבנט: כבסה. נר חנוכה: זקוק לה. לתקנה הלכך לריך לכתחלה לעשות יפה דילמה פשע ולה מתקן לה: ומותר להשתמש לאורה. הלכך בשבת אסור שמא יטה ללורך תשמיש:

למקת וממכר. למאן דמתני למזבן שעוה ליתיב ליה פסולתא למאר ג"ם למקח וממכר. אפשיטא ליה להש"ס שהיו מכירין דדובשא: אבל עושין מהן מדורה. היסק גדול שאחד מבעיר חבירו: לנר. קרויז"ל: בשמן קיק. שמן של עוף אחד נותנין בנר ודולק: משחא דקאוא. שמן שעושין מגרעיני למר גפן שקורין קוטו"ן: → דדובשא ואין יכול לכופו לחקן לו וכן עיטרן ב אבל לעיל דקאמר מאי

> למאי נפקא מינה למקח וממכר: 6ת"ר כל אלו שאמרו אין מדליקין בהן בשבת "אבל עושין מהן מדורה בין להתחמם כנגדה בין להשתמש לאורה בין ע"ג קרקע בין על גבי וא סכירה ולא אסרו אלא לעשות מהן פתילה לנר בלבד: ולא בשמן קיק וכו': מאי שמן קיק אמר שמואל שאילתינהו לכל נחותי ימא ואמרו לי עוף אחד יש בכרכי הים וקיק שמו רב יצחק בריה דרב יהודה אמר משחא דקאזא ריש לקיש אמר קיקיון דיונה אמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי קיקיון דיונה מולצלוליבא דמי ומדפשקי רבי ועל פום חנותא מדלן יתיה ומפרצידוהי עבדי משחא ובענפוהי נייחן כל ייבריחי דמערבא אמר רבה יפתילות שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מפני שהאור מסכסכת בהן שמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן מפני שאין נמשכין אחר הפתילה בעא מיניה אביי מרבה שמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מהו שיתן לתוכן שמן כל שהוא וידליק מי גזרינן דילמא אתי לאדלוקי בעינייהו או לא א"ל יאין מדליקין מאי מעמא ®לפי שאין מדליקין איתיביה יכרך דבר שמדליקין בו ע"ג דבר שאין י מרליקין בו אין מרליקין בו (אמר) יירשב"ג של בית אבא היו כורכין פתילה על גבי אגוז ומדליקין קתני מיהת מדליקין א"ל אדמותבת לי מדרשב"ג סייעינהו מדתנא קמא הא לא קשיא יימעשה רב מ"מ קשיא מאי לאו להדליק לא להקפות אי להקפות מ"ם דת"ק כולה רשב"ג היא וחסורי מיחסרא והכי קתני כרך דבר שמדליקין בו ע"ג דבר שאין מדליקין בו אין מדליקין בו דבד"א להדליק אבל להקפות מותר שרבן שמעון בן גמליאל אומר של בית אבא היו כורכין פתילה ע"ג אגוז איני והאמר רב ברונא

מינים והוי כאילו אין בו פשתן כלל: ומותך להשתמש לאורה. וח״ת מנא ליה לרבאיג דסבר רב הונא דמותר להשתמש לאורה דילמא^{יד} הא דאמר אין מדליקין אמר רב יחלב מהותך וְקרבי דגים שנמוחו בשבת משום דסבר כבתה זקוק להשו אדם נותן לתוכו שמן כל שהוא ומדליק הני מימשכי בעינייהו והני לא מימשכי בעינייהו וגזרו רבנן על חלב מהותך משום חלב שאינו מהותך ועל קרבי דגים שנמוחו משום קרבי דגים שלא נמוחו וליגזור נמי חלב מהותך וקרבי דגים שנמוחו שנתן לתוכן שמן משום חלב מהותך וקרבי דגים שנמוחו שלא נתן לתוכן שמן יהיא גופה גזירה א ואנן ניקום וניגזור גזירה לגזירה: תני רמי בר חמא פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת •יאין מדליקין בהן במקדש משום שנא' ילהְעלות נר תמיד הוא תני לה והוא אמר לה כדי שתהא שלהבת עולה מאיליה ולא שתהא עולה על ידי דבר אחר תנן שמבלאי מכנסי כהנים ומהמיניהם היו מפקיעין ומהן מדליקין שמחת בית השואבה שאני ת"ש דתני רבה בר מתנה יבגדי כהונה שבלו מפקיעין אותן ומהן היו עושין פתילות למקדש מאי לאו דכלאים לא "דבוץ: אמר רב הונא פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין

בהן בשבת אין מדליקין בהן בחגוכה בין בשבת בין בחול אמר רבא מאי מעמא דרב הוגא קסבר כבתה זקוק לה ומותר להשתמש לאורה ורב חסרא אמר מדליקין בהן בחול אבל לא בשבת קסבר כבתה

מוסף רש"י

מעשה רב. למילף מניה, דכיון דסמיך למעבד עובדה לקולה ש"מ הלכתה עונדק נקונה ש"מ הנכחה היא (לקמן קבו:). גזירה לגזירה. ראה לעיל יא נ. מבלאי מכנסי כהנים נ. מביאי מכנסי בוגדי רמהמיניהם. ממכנסי בגדי השרד שהיו משל לבור ומאבנטיהם הישנים קורעין לעשות פתילות (טוכה נא.) לשמחת בית השואבה בחג (יומא כג.). מפקיעין. לשון קריעה (שם).

תום' ישנים

א) וא"ת אכתי הוי גזירה לגזירה מהותך אטו שאינו מהותך ושאינו מהותך שמא יטה וי"ל דחדא גזירה היא ה דא״א שלא יטהו וריב״ן פי׳ דהא דאמר לעיל [א נמשכין אחר הפתילה ב) ועוד דלא מלינו לב ב"ד

בזה דכיון דכבר קדשו בגדי כהונה לא נפקי לחולין בלא פדיון:

רבינו חננאל

ת״ר כל אילו שאמרו חכמים אין מדליקין בהם בשבת משום פסול פתילות, אכל עושה כהם מדורה כין אבי עושה בהם מודדה בין להתחמם כנגדה בין להשתמש לאורה בין ע"ג קרקע בין ע"ג מנורה, לא אסרו אלא לעשותן פתילה לנר בלבד. בשמן קיק. שמואל אמר (עץ) [עוף] ושמו קיק, ר"ל אמר קיקיון דיונה. אמר רבה פתילות בהם, מפני שהאור מסכסכת בהן. שמנים שפסלו מפני . שאיז נמשכיז אחר הפתילה. בעא מיניה אביי מרבה שמנים שאסרו חכמים להדליק בהן בשבת מהו לתת לתוכן שמן ולהדליק. א"ל אסור א ל אוווער אין מדליקין, כלומר כיון שאין מדליקין בפני עצמן, כשישלים השמן (שתתן בתוכו) [שנתן בתוכן], שוב אין מדליקין שכבר אמרנו אין נמשכין אחר הפתילה. אין נמשכין אחר הפתילה. ואותיב עלה ותרצה הכי, כרך דבר שמדליקין בו על אין מדליקין בו אין מדליקין בו, להדליק אבל ל פירוש להעבות להקפות, התחילה להררות אורה בית אבא היו כורכין כו', . (כרבה) (כרבה).

איני והא אמר רב ברונא אמר רב חלב מהותך, מלשון היתוך כרכתיב (יחוקאל 22) כהתוך כסף בתוך כול המיל (יבובא) ביקר (יבובא) כמים. וקרבי דגים שנימוחו, נותן לתוכן שמן כל שהו ומדליק. ושנינן הני ממשכי בעינייהו אבל הני לא ממשכי בעינייהו. ואסיקנא לקמן¢) דשני הני משמן דגים, לפיכך שמן דגים מזוקק הוא ודולק ונמשך אחר הפתילה ואין צריך תערובת. תני רמי בר חמא פתילות שאסרו חכמים להדליק בהן בשבת, גם במקדש אין מדליקין בהם שנאמר להעלות גר תמיד. והא דתנן מבלאי מכנסי בהנים ומהמייניהן מהן היו מפקיעין ובהן היו מדליקין, והאבנט יש בו צמר. הני לשמחת בית השואבה, אבל למנורה אין מדליקין אלא בשל בוץ וכבר פירשנוהו היטב בראיות בפרק החליל.

יין בלילה וכו' אותו נו . אסור להיות מחתיכת חלב על הפתילה, כ״א משמנים שהתירו חכמים להדליק לצורך אוכל, [אמנם]. T. בלא נתינת שמן. אסור להיות מחתיכת חלב על הפתילה, כ"א משמנים שהתירו חכמים להדליק לצורך אוכל, [אמנט]. T. בלא נתינת שמן. מוסף הלח"ש, ונראה לר"ת רשמן דגים היינו שמן שבא מעינו של דג כדאמר בהמוכר את הספינה יצדו מגלגלתא דעינא חלת מאה גרבי מישחא, ובשמן דגים מודה רב ברונא דשרי בעיניה. פוס 'למנן מכו. ד"ס לימל. ה. דכשאינו מהרוך. מוס' למנן מכו ד"ה גולה. T. כדאמרי בפ"ב דשבועות גבי פרה אדומה דיכול ד"ה גולה. T. כדאמרי בפ"ב דשבועות גבי פרה אדומה דיכול לפדותה כשמצא אחרת נאה ממנה משום דלב ב"ד מתנה עליהם, ההחם הוא צורך לפדותה, אבל הכא. מוס' הלח"ש. T. דבר מונה על לך גניזה כמוה. ליעכ"ל. ", [אלמא] לאו צורך קרבן הוא. מוס' הלח"ס מועט. מוס' הלח"ם. מוס' הלח"ם בשבת ודבר מועט הוא. כב"ל. דבר מועט של פשתן כזה. לשנ"ל, "ג. דהא דקאמר לרב הונא אין מדליקין בשבת משום. מוס' הלח"ש. "ד. אסור להשתמש לאורה. ליעכ"ל. 10 בבח. מוס' הלח"ש. "ד. אסור להשתמש לאורה. ליעכ"ל. 10 בבח. מוס' הלח"ש.